

LAKIALOITE

laiksi lastensuojelulain 13 b §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan lastensuojelulakiin säännöstä, jonka mukaan lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä saa olla vastuullaan vain se määrä lapsia, joiden osalta hän voi suoriutua lastensuojelulakiin tai muuhun lastensuojelua koskevaan lainsäädäntöön sisältyvistä velvoitteista. Yksittäisellä lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä voi olla vastuullaan kuitenkin enintään 30 lasta.

PERUSTELUT

Lasten oikeuksien päivänä vuonna 2017 yli tuhat sosiaalityöntekijää ja sosiaalityön opiskelijaa allekirjoitti adressin nostaakseen esiin lastensuojelun asiakkaana olevien tuhansien suomalaislasten oikeus suojeluun. Sosiaalityöntekijöiden laatiman adressin taustana on heidän vakava huolensa siitä lasten ja nuorten heitteillejättöstä, jota lastensuojelutyön krooninen aliresursointi saa aikaan useassa kunnassa. 40, 60, jopa 80 lasta sosiaalityöntekijää kohden on kestämaton tilanne, kun asiakkaana on lapsia, joiden tilanteet ovat vakavasti vaarantuneita ja turvattomia [Sosiaalityöntekijöiden laatiman adressin julkaisupäivä on lapsen oikeuksien päivä 20.11.2017].

Vetoomuksessa todetaan muun muassa, että ”Neljä-viisikymmentäkin asiakkaana olevaa lasta tekee tiiviin työskentelyn lastensuojelussa vaikeaksi. Tästä huolimatta joissakin kunnissa näytetään

hyväksyvän tilanne, jossa asiakkaana olevia lapsia on vielä paljon enemmän yhtä sosiaalityöntekijää kohden.” Ruotsissa on säädetty laissa, että yhdellä sosiaalityöntekijällä saa olla enintään 35 asiakasta.

Lastensuojelun riittämättömistä resursseista on varoitettu jo pitkään. Sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2014 julkaisemassa Lastensuojelun laatusuosituksessa todetaan, että lastensuojelun työntekijäresurssit suhteessa asiakasmääriin ovat yleisesti katsoen riittämättömät. Kuntatyönantajien vuonna 2012 tekemän työvoimatiedustelun mukaan kunnissa oli 11 prosentin työvoimavaje lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden osalta. Lastensuojelussa työskentelevien sosiaaliohjaajien työvoimavaje oli 2,5 prosenttia ja lähihoitajien 7,8 prosenttia.

Kuntaliiton lastensuojelun kuntakyselyn 2012 mukaan joka neljännessä vastanneesta kunnassa oli riittävästi käytettävissä pätevien sosiaalityöntekijöiden työpanosta. Sosiaaliohjauksen työpanosta oli riittävästi joka kolmannessa kunnassa ja juridista asiantuntemusta oli riittävästi sosiaalityön käytössä 12 prosentissa vastanneista kunnista. Tilastokeskuksen kuntasektorin palkkatilaston mukaan kunnissa palkkaa saaneiden johtavien sosiaalityöntekijöiden, sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien lukumäärä lisääntyi vuodesta 2004 vuoteen 2012 yhteensä 1744 henkilöllä. Edellä mainituilla nimikkeillä kunnissa palkkaa saavia henkilöitä oli vuonna 2012 yhteensä 5 924. (Lastensuojelun laatusuositus” (pdf, Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2014: 4, s 28)

Lastensuojelun tilanteen parantamiseksi tarvitaan riittäviä resursseja työn järjestämiselle, työntekijätarpeen huomioon ottamista koulutuksen suunnittelussa sekä velvoittavia vaatimuksia asiakasmäärien enimmäistasoista. Lastensuojelun riittävässä mitoituksessa on kyse kaikista haavoittuvimmassa asemassa olevien lasten ja lapsiperheiden oikeudesta suojaan ja tukeen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

lastensuojelulain 13 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään lastensuojelulain (417/2007)13 b §:ään,

siten kuin siitä on säädetty laissa (297/2016), uusi 2 momentti, seuraavasti

13 b §

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä

Tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetulla lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä saa olla vastuullaan vain se määrä lapsia, joiden osalta hän voi suoriutua tähän lakiin tai muuhun lastensuojelua koskevaan lainsäädäntöön sisältyvistä velvoitteista. Yksittäisellä lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä voi olla vastuullaan kuitenkin enintään 30 lasta.

Tämä laki tulee voimaan * päivänä *kuuta 20**.

Helsingissä 23.11.2017

Li Andersson /vas